

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 12CoE/14/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7815204196
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Hrib, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7815204196.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Hríba, PhD. a členov senátu JUDr. Janky Kočišovej a JUDr. Slávky Maruščákovej v exekučnej veci oprávneného: BENCONT INVESTMENTS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Vajnorská 100/A, IČO: 36 432 105, zastúpený JUDr. Veronikou Kubrikovou, PhD., advokátom, so sídlom v Bratislave, Martinčekova č. 13, IČO: 42 174 716, proti povinnému: F. M., V. XX.XX.XXXX, P. Q.T. XXXX/XX, I., vedenej u súdneho exekútora Mgr. Jany Virličovej, so sídlom v Bratislave, Vajnorská 100/A, pod sp. zn. EX 5895/15, o vymoženie 568,62 eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava zo dňa 26.05.2015, č. k. 4Er/372/2015-29, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

2. V odôvodnení uviedol, že mu bola dňa 28.04.2015 doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na vymoženie 568,62 eur s príslušenstvom na základe návrhu oprávneného a exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok sp. zn. II/2014-6870. Predchodca oprávneného a povinný uzavreli Zmluvu o bežnom účte (s povoleným debetným zostatkom), čiže v podstate zmluvu o úvere, na základe ktorej predchodca oprávneného poskytol povinnému úver (povolené prečerpanie resp. debetný zostatok) vo výške 568,62 Eur. Riešenie sporov (Rozhodcovská doložka) je upravené v bode 17.5. Súd prvej inštancie citoval ust. § 41 ods. 1 a 2 a § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a uviedol, že v zmysle citovaných ustanovení súd ešte pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie skúma, či žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom. Konštatoval, že predmetná zmluva o úvere je svojím charakterom spotrebiteľských úverom. V úverových podmienkach, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť tejto zmluvy, sa nachádzala rozhodcovská doložka, ktorú považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Doložka bola súčasťou formulárovej zmluvy, ktorej znenie spotrebiteľ ovplyvniť nemohol. Podmienky v nej obsiahnuté si osobitne nevyjednal a nemal možnosť ovplyvniť obsah rozhodcovskej doložky aj vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Už vzhľadom k tejto skutočnosti považoval súd prvej inštancie rozhodcovskú doložku za neprijateľnú, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná. Okrem toho nútila spotrebiteľa v prípade sporu podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, čím mu bola odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Tým rozhodcovská doložka spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Poukazujúc na uvedené súd prvej inštancie posúdil predmetnú rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú podmienku, ktorá je neplatná. Keďže právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie v predmetnej veci je založená

na absolútne neplatnom právnom úkone, súd prvej inštancie po preskúmaní exekučného titulu dospel k názoru, že je vydaný v rozpore so zákonom, preto v zmysle ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

3. Pokiaľ vo veci vydal rozhodcovský rozsudok rozhodca, ktorý konal na základe rozhodcovskej doložky, ktorá je neprijateľná a tým neplatná v súlade s ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, súd prvej inštancie nemal inú možnosť ako zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na výkon exekúcie.

4. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený a žiadal napadnuté uznesenie zmeniť a súdnemu exekútorovi udeliť poverenie na vykonanie exekúcie alebo alternatívne napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Oprávnený namietal, že v danom konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.), že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.), že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 ods. 2 písm. e/ O.s.p.), že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (§ 221 ods. 1 písm. d/ O.s.p.), že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a že súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.). Poukázal na ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a uviedol, že v zmysle tohto ustanovenia je exekučný súd oprávnený skúmať a vykonať ako dôkaz jedine žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Nemá však oprávnenie skúmať a hodnotiť iné listiny, napr. zmluvu o úvere obsahujúcu rozhodcovskú doložku, nakoľko tým prekračuje zákonné limity pre skúmanie podmienok pre udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Exekučný súd pri skúmaní rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu nie je vecne príslušný vo veci konať či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku. Rozsah právomoci exekučného súdu je daný aj ust. § 45 zákona o rozhodcovskom konaní. Podľa oprávneného exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, skúmať rozhodcovské konanie, ani zmluvu, na základe ktorej bol tento vydaný, keďže doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 ZoRK); výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány, čím tvorí prekážku „res iudicata“. Tiež poukázal na ust. § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ktoré ukladalo povinnosť právnemu predchodcovi oprávneného ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej zmluvy s tým, že klientovi je daná možnosť neprijatť túto zákonom stanovenú ponuku. V ďalšom vyčítal súdu prvého stupňa, že rozhodcovskú zmluvu vyhlásil za neplatnú bez toho, aby riadne zdôvodnil, v čom táto spôsobovala hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Za týmto účelom zároveň vykonal nové dokazovanie, avšak oprávnenému nedal možnosť sa k takto vykonaným dôkazom či nanovo vytvorenému skutkovému stavu vyjadriť. Mal za to, že nie je možné záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky oprieť o Smernicu Rady č. 93/13/EHS, nakoľko tento nepriamy normatívny akt, ktorý je súčasťou úniijného práva, je výlučne aktom sekundárnej povahy, ktorého priamy normatívny význam pre výklad národného zákona je výlučne indikatívny a v žiadnom prípade interpretačný. Obdobné platí aj o judikatúre ESD, ktorá nie je voči jednotlivcom, teda ani voči účastníkom tohto konania, bezprostredne záväzná. Oprávnený v ďalšom poukázal na rôzne rozhodnutia súdov Slovenskej republiky a na neprimerané zvýhodňovanie povinného pred exekučným súdom, ktorý nahrádzal pasivitu povinného. Uviedol, že exekučný súd svojim postupom znemožnil uplatniť právo oprávneného priznané exekučným titulom, ktorého účinky sa v zásade zhodujú s účinkami právoplatného rozsudku. Na záver poukázal nato, že rozhodcovský súd, ktorý vydal exekučný titul, je držiteľom povolenia rozhodovať spotrebiteľské spory s číslom SRS 003, v súlade s ust. § 73 ods. 5 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní.

6. Napadnuté uznesenie vydal vyšší súdny úradník. O odvolaní oprávneného proti jeho rozhodnutiu zákonný sudca v zmysle ust. § 374 ods. 4 O.s.p. rozhodol tak, že mu nemieni vyhovieť, preto predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) po zistení, že odvolanie podal oprávnený v zákonnej lehote, preskúmal uznesenie podľa § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. ako aj konanie mu predchádzajúce, a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario. Po preskúmaní uznesenia dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

8. Podľa ust. § 470 ods. 1 a 2 C.s.p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany.

9. Oprávnený v podanom odvolaní namietal rozsah prieskumnej právomoci exekučného súdu vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku a nedôvodné posúdenie rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej, a teda neplatnej podmienky.

10. V posudzovanom prípade je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok zo dňa 24.10.2014, sp. zn. II/2014-6870 vydaný Stálym rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie so sídlom v Bratislave, Komora pre rozhodovanie sporov z iných obchodnoprávných alebo občianskoprávných vzťahov vydaný rozhodcom Mgr. Michalom Hollym. Rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 05.12.2014 a vykonateľnosť dňa 08.12.2014. Vychádzajúc z odôvodnenia predmetného rozhodcovského rozsudku, právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a vydať predmetný rozsudok zakladala rozhodcovská doložka uvedená v bode 11.5 Všeobecných obchodných podmienok k Zmluve o bežnom účte a poskytovaní produktov a služieb (ďalej len „Zmluva o úvere“) uzavretej dňa 09.09.2005 medzi Všeobecnou úverovou bankou, a.s. (právny predchodca oprávneného) a povinným. V zmysle tejto zmluvy Všeobecná úverová banka, a.s. poskytla povinnému povolené prečerpanie na účte vo výške 568,62 eur.

11. Európska únia venuje problematike ochrany spotrebiteľa mimoriadnu pozornosť. Súdny dvor Európskych spoločenstiev vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil povinnosť súdu aj v rámci núteného výkonu rozhodnutia chrániť práva spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany extenzívnym spôsobom, a to napr. aj v rozsudku zo dňa 6.10.2009 vo veci Asturcom Telecomunicaciones SL, kde zdôraznil povinnosť exekučného súdu preskúmať rozhodcovskú doložku, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, keď uviedol, že Smernica 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Ak je to tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú, s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný.

12. Povinnosť exekučného súdu preskúmať rozhodcovskú doložku vyplýva aj zo samotného Exekučného poriadku, kde exekučný súd v rámci skúmania podmienok konania predovšetkým zisťuje, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej, či oprávnený a povinný sú vecne legitimovaní v konaní a či právo nie je prekludované.

13. Podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučného poriadku), súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného

titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

14. Pokiaľ ide o materiálnu stránku právoplatnosti rozhodcovského rozsudku, odvolací súd uvádza, že táto nie je bezvýnimočná, ale z vážnych, v zákone stanovených dôvodov existujú z nej výnimky. Práve takouto výnimkou je ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého rozhodcovský rozsudok podlieha prieskumnej právomoci exekučného súdu už aj v štádiu rozhodovania o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, kde exekučný súd v rámci skúmania podmienok konania predovšetkým zisťuje, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej, či oprávnený a povinný sú vecne legitimovaní v konaní a či právo nie je prekludované.

15. Pri skúmaní, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, má exekučný súd právo posúdiť aj platnosť uzavretej rozhodcovskej doložky, ak exekučným titulom v konaní je rozhodcovský rozsudok vydaný na základe tejto rozhodcovskej doložky, čo vyplýva aj z viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Tento napr. v uznesení zo dňa 9. februára 2012, sp. zn. 3 Cdo 122/2011 konštatoval, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Podobne v uznesení zo dňa 5. decembra 2012, sp. zn. 6 Cdo 135/2012 uviedol, že ak je právomoc rozhodcovského súdu závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Ďalej v uznesení zo dňa 21.03.2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012 zdôraznil, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu.

16. Nemožno pritom opomenúť ani skutočnosť, že právny vzťah medzi oprávneným a povinným, ktorý vznikol na základe Zmluvy o úvere uzavretej dňa 09.09.2005 je vzťahom spotrebiteľským.

17. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch veriteľom, ktorý poskytuje spotrebiteľský úver, je fyzická alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania. Z výpisu z obchodného registra vedeného Okresným súdom Bratislava I odvolací súd zistil, že oprávnený je právnickou osobou, ktorá má v predmete činnosti zapísané poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, teda je oprávnený poskytovať spotrebiteľské úvery. Predmetný úver spĺňa náležitosti spotrebiteľského úveru v zmysle §§ 1, 2, 3 zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože oprávnený predmetnou zmluvou o úvere poskytol povinnej peňažné prostriedky dočasne, vo forme odložených splátok úveru, povinná sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené s úverom - všetky náklady, vrátane úroku a poplatkov, ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru (§ 2 písm. c/ zákona č. 258/2001 Z. z.). Zmluva o úvere uzavretá medzi oprávneným a povinným je teda zmluvou o spotrebiteľskom úvere a táto, ako to vyplýva už zo samotného označenia tejto zmluvy, je zmluvou spotrebiteľskou, preto je na právny vzťah medzi oprávneným a povinným potrebné aplikovať ustanovenia chrániace práva spotrebiteľa, teda aj Smernicu Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

18. Ako už bolo vyššie uvedené rozhodcovský rozsudok podlieha prieskumnej právomoci exekučného súdu už aj v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa ust. § 44 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého je súd rozhodujúci o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie povinný preskúmať túto žiadosť, exekučný titul a návrh na vykonanie exekúcie a posúdiť, či tieto nie sú v rozpore so zákonom. V rámci tohto prieskumu exekučný súd predovšetkým zisťuje, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej, či oprávnený a povinný sú vecne legitimovaní v konaní a či právo nie je prekludované.

19. Na základe uvedeného považuje odvolací súd odvolateľom namietaný postup súdu prvého stupňa pri preskúvaní rozhodcovskej doložky za súladný so zákonom.

20. V posudzovanom prípade rozhodcovský súd odvodzoval svoju právomoc vo veci od rozhodcovskej doložky uvedenej v bode 17.5. Všeobecných obchodných podmienok Zmluvy o úvere č. uzavretej dňa 09.09.2005.

21. Podľa bodu 17.5. VOP sa zmluvné strany neodvolateľne dohodli, že prípadné spory vzniknuté z platobného styku alebo obchodov v zmysle zákona o bankách, v prípade, že nedôjde k mimosúdnej dohode, budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní prostredníctvom Stáleho rozhodcovského súdu Asociácie bánk Slovenskej republiky a zmluvné strany sa podrobia rozhodnutiu tohto súdu a jeho rozhodnutie bude pre nich záväzné.

22. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase podpisu Zmluvy o úvere, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

23. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

24. Podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

25. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

26. Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu pred rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v krízových situáciách a vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak udeje v súkromnoprávnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva arbitrom vrátane princípu dobrých mravov je plne opodstatnená.

27. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 4 písm. r/ za neprijateľné označil dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, nakoľko takéto dojednanie spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. V zmysle ust. § 53 ods. 5 OZ je takéto neprijateľná podmienka absolútne neplatná. Aj keď citované ustanovenie bolo do právneho poriadku Slovenskej republiky zavedené až novelou účinnou od 01.01.2008, táto okolnosť nie je dôvodom na iné vyhodnotenie takejto neprijateľnej podmienky u zmlúv uzatvorených pred 31.12.2007. Občiansky zákonník účinný do 31.12.2007 len demonštratívne menoval niektoré neprijateľné podmienky, a teda charakter neprijateľných podmienok mohli mať i iné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Občiansky zákonník s takýmito neprijateľnými podmienkami spôsobujúcimi značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v ustanovení § 53 vždy spájal sankciu neplatnosti. Keďže ustanovenie § 53 OZ nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a OZ), išlo o neplatnosť absolútnu, pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

28. Táto nerovnováha je zrejmá aj v prejednávanej veci, kde rozhodcovská doložka nútila spotrebiteľa, teda povinného, podrobiť sa v prípade sporu výlučne rozhodcovskému konaniu pred súkromnou osobou, ktorú si oprávnený už predformuloval v zmluve a na výbere ktorej spotrebiteľ nemal žiadnu účasť. Týmto spotrebiteľ ako slabšia zmluvná strana nemohol dosiahnuť prejednanie sporu pred všeobecným súdom.

29. Prvostupňový súd tiež odôvodnil neprijateľnosť rozhodcovskej doložky tým, že si ju spotrebiteľ osobitne nevyjednal a poukázal na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Ide o zásadné rozhodnutie a odvolací súd sa s ním stotožňuje. Je potrebné zdôrazniť, že ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardnej zmluvy a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, obavy, že slabšia strana si svoj osud v tak závažnej veci, akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces, nedokáže náležite napláňovať, sú plne namieste. V danom prípade si spotrebiteľ rozhodcovskú doložku osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým zmluvným dojednaniam, a teda aj rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolal dodávateľ ako prvý. Rozhodcovská doložka v posudzovanom prípade teda nebola individuálne dojednaná.

30. Napriek formálnemu zneniu rozhodcovskej doložky teda reálne dochádza k narušeniu rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to v neprospech spotrebiteľa (dlžníka). Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom ktorej je aj takáto doložka, vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu (a to či už z nevedomosti alebo nemožnosti vplývať na obsah zmluvy), čo je v podmienkach právneho štátu neprijateľným javom - podmienkou. Spôsob, akým bola rozhodcovská doložka koncipovaná, napĺňa podmienku uvedenú v ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto je táto rozhodcovská doložka neplatná podľa ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

31. Ak oprávnený v podanom odvolaní namietal, že v čase podpisu zmluvy bol pôvodný oprávnený povinný v zmysle ust. § 93b zákona č. 483/2001 Z. z. ponúknuť klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné spory budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní, ani táto odvolacia námietka neobstojí. Zo zákona o bankách vyplýva pre banku jedine povinnosť ponúknuť svojim klientom - spotrebiteľom návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. V zmysle § 43a Občianskeho zákonníka návrh na uzavretie zmluvy musí byť určený jednej alebo viacerým určitým osobám, musí byť dostatočne určitý a musí z neho vyplývať vôľa navrhovateľa, aby ním bol viazaný v prípade prijatia. Zároveň platí, že včasné vyhlásenie urobené osobou, ktorej bol návrh určený, alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodiť súhlas, je prijatím návrhu (§ 43c ods. 1). Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu (§ 44 ods. 1 Občianskeho zákonníka). V danom prípade sa návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy nachádzal len v nepodpísaných a dátumom neoznačených všeobecných obchodných podmienkach, ktoré nespĺňali podmienku určitosti návrhu na uzavretie zmluvy ani podmienku prijatia návrhu zo strany spotrebiteľa. Preto uvedená rozhodcovská doložka nie je ani návrhom na uzavretie rozhodcovskej zmluvy tak, ako to vyplýva zo zákona o bankách v spojení s Občianskym zákonníkom.

32. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dopĺňa, že neplatná rozhodcovská doložka nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu na konanie a takto (bez právomoci rozhodcovského súdu) vydaný rozhodcovský rozsudok, t. j. vydaný na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, nemôže byť exekučným titulom, lebo ide o nulitný právny akt. Takto neboli splnené podmienky pre udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

33. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

34. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

35. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva, pretože oprávnený nebol v odvolacom konaní úspešný, preto nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a ostatným stranám sporu preukázateľné trovy tohto konania nevznikli, preto im neboli priznané.

36. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).